

про адміністративну відповідальність потрібно представити в більш уніфікованому вигляді шляхом внесення певних змін і доповнень до ст.280 КУпАП.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арсеньев В.Д. Вопросы общей теории судебных доказательств / В.Д. Арсеньев. – М. : Госюриздат, 1964. – 177 с.
2. Фаткуллин Ф.Н. Общие проблемы процессуального доказывания / Ф.Н. Фаткуллин. – [науч. ред.: Аврах Я.С.]. – [2-е изд., доп.]. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1976. – 206 с.
3. Трусов А.И. Основы теории судебных доказательств. Краткий очерк / А.И. Трусов. – М. : Госюриздат, 1960. – 176 с.
4. Комментарий к Основам законодательства Союза ССР и союзных республик об административных правонарушениях / [под ред. Б.М. Лазарева]. – М. : Юрид. лит., 1983. – 168 с.
5. Кодекс Украинской ССР об административных правонарушениях : [науч.-практ. коммент.] / В. С. Анджиевский, Э. Г. Герасименко, Е. В. Додин и др. – К. : Изд-во «Украина», 1991. – 623 с.
6. Кодекс Украины об административных правонарушениях. – Х. : ООО «Одиссей», 2009. – 288 с.
7. Юдельсон К.С. Проблема доказывания в советском гражданском процессе / К.С. Юдельсон – М. : Госюриздат, 1951. – 295 с.
8. Иванов О. В. Объективная истина в советском гражданском процессе. Автореф. автореф. дисс. на соискание научн. степени канд юрид. наук: спец. 12.00.03 / О.В. Иванов. – М., 1964. – 23 с.
9. Зеленецкий В.С. Предупреждение преступлений следователем / В.С. Зеленецкий. – Харьков : Изд-во «Вища школа», 1975. – 172 с.

УДК 347.73:346.62

ВИНА ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ

Олешко О.Л., здобувач

Класичний приватний університет

У статті досліджується сучасний стан забезпечення індивідуального характеру фінансово-правової відповідальності в податковому праві. Обґрунтовується положення про порушення принципу індивідуалізації відповідальності за вчинення податкових правопорушень. Досліджуються існуючі концепції вини та форми її закріплення у вітчизняному та зарубіжному податковому законодавстві. З метою гарантування індивідуального характеру юридичної відповідальності в податковому праві пропонуються зміни та доповнення до чинного податкового законодавства.

Ключові слова: принцип індивідуалізації юридичної відповідальності, вина, концепція вини, презумпція невинуватості, принципи податкового права, фінансово-правова відповідальність, податкове правопорушення.

Олешко О.Л. ВИНА КАК УСЛОВИЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРА ФИНАНСОВО-ПРАВОВОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В НОЛОГОВОМ ПРАВЕ / Классический приватный университет, Украина

В статье исследуется современное состояние обеспечения индивидуального характера финансово-правовой ответственности в налоговом праве. Обосновывается положение о нарушении принципа индивидуализации ответственности за совершение налоговых правонарушений. Исследуются существующие концепции вины и формы ее закрепления в отечественном и зарубежном налоговом законодательстве. С целью гарантирования индивидуального характера юридической ответственности в налоговом праве предлагаются изменения и дополнения в действующее налоговое законодательство.

Ключевые слова: принцип индивидуализации юридической ответственности, вина, концепция вины, презумпция невиновности, принципы налогового права, финансово-правовая ответственность, налоговое правонарушение.

Oleshko O.L. GUILT, AS A CONDITION OF MAINTENANCE OF INDIVIDUAL NATURE OF FINANCIAL-LEGAL LIABILITY IN THE TAX LAW / Classic private university, Ukraine

In the article the current state of maintenance of individual nature of financial-legal liability in the tax law is under investigation. The provision of the violation of the principle of individualization of legal liability is substantiated. The existing concepts of guilt and forms of its fastening in the national and foreign tax laws are researched. Law changes and additions to the existing tax laws are proposed in order to guarantee the individual nature of legal liability.

Key words: principle of an individualization of legal liability, guilt, concept of guilt, presumption of innocence, tax law principles, financial-legal liability, tax offense.

Згідно зі статтею 61 Конституції України: «Юридична відповідальність особи має індивідуальний характер». Дане положення Конституції слід розуміти так, що при призначенні покарання, стягнення, застосуванні інших заходів, пов'язаних з притягненням особи до юридичної відповідальності того чи іншого виду, мають враховуватися дані про особу винного, зокрема такі, що пом'якшують та обтяжують відповідальність, або такі, які є кваліфікуючими ознаками вчиненого правопорушення, дані про спосіб життя, її майновий стан, ступінь її вини, мету і мотиви вчинення правопорушення тощо, і з урахуванням цих даних має остаточно вирішуватися питання про вид і міру покарання (стягнення), про можливість звільнення особи від відповідальності чи від покарання (стягнення) [1, 528].

Правові механізми забезпечення реалізації принципу індивідуалізації юридичної відповідальності деталізуються в кожній окремій галузі права (кримінальному, адміністративному, фінансовому тощо).

Особливістю податкового законодавства України є те, що, визначаючи систему податкових правопорушень та санкцій за їх вчинення, законодавство не передбачає норм, які б забезпечували індивідуальний характер фінансово-правової відповідальності за вчинення податкових правопорушень.

З 1 січня 2011 року набув чинності Податковий кодекс України. Однак, на жаль, Податковий кодекс, як і раніше існуюче податкове законодавство, не містить норм щодо індивідуального характеру фінансово-правової відповідальності за вчинення податкових правопорушень. Зокрема, у визначенні податкового правопорушення вина не визначається як обов'язкова умова притягнення особи до фінансово-правової відповідальності (стаття 109), відсутні обставини, що виключають вину особи, не закріплюються обставини, що впливають на розмір фінансової санкції (обставини, що обтяжують чи пом'якшують відповідальність).

Наприклад, неналежне виконання платником податкового обов'язку через тяжку хворобу (психічні розлади, інсульт, інфаркт, кома тощо), згідно з чинним податковим законодавством, не є підставою для звільнення платника від відповідальності.

Єдиний виняток звільнення особи від відповідальності передбачений у статті 53 Податкового кодексу України, а саме якщо платник діяв відповідно до індивідуальної письмової податкової консультації.

Відсутність законних обставин, що впливають на розмір фінансової санкції (обтяжують чи пом'якшують відповідальність) знижує рівень стимулів добросовісних платників до правомірної поведінки. Так, для розміру фінансової санкції не має значення, у якій формі вини вчинено правопорушення (умисно чи з необережності), вперше чи в сотий раз особа притягається до відповідальності тощо.

Такий стан податкового законодавства, на наш погляд, порушує вимогу Конституції щодо індивідуального характеру юридичної відповідальності.

Метою даної статті є дослідження інституту вини в податковому праві, як умови законодавчого забезпечення індивідуального характеру фінансово-правової відповідальності.

Питання вини як обов'язкової умови притягнення особи до юридичної відповідальності, вже тривалий час гостро дискутується в науковому середовищі. Відсутнє загальновизнане поняття вини та її форм у різних галузях права, співвідношення вини з суміжними поняттями: «винність», «невинуватість», «ступінь вини». У законодавстві залишаються не визначеними методики доказування вини фізичних та юридичних осіб. Не вирішеним залишається питання існування безвинної відповідальності в праві [2, 45]. Потребує наукового осмислення зміст презумпції невинуватості в податковому праві [3, 64].

У теорії права сформувались два основні напрями (концепції) вини. Перша, передбачає існування двох рівнозначних засад відповідальності: за вину та незалежно від вини (безвинна), наприклад, концепція заподіяння (відповідальності за вибір контрагента і забезпечення виконання останнім публічних обов'язків). Представники другого напрямку, відстоюють погляди щодо виключно винної відповідальності.

На наш погляд, вірний підхід до вирішення протиріччя між двома концепціями запропонував професор Г.К. Матвеев. Зокрема, Г.К. Матвеев зазначив, що чинне законодавство передбачає можливість настання відповідальності і за наявності «обмеженого складу», тобто не всіх ознак, а лише декількох (і навіть одного з них), зокрема і за відсутності вини. Такі випадки не слід називати відповідальністю, і тому вірно говорити не про відповідальність, а про обов'язок відшкодувати шкоду [4, 6-7].

Саме таку позицію підтримав і Конституційний Суд Російської Федерації. Так згідно з рішенням суду від 17.12.1996р. №20-П, було вказано що податок і пеня (як відновлювальна санкція) стягується в безспірному порядку, без наявності вини, а податкова відповідальність, яка виконує каральну функцію, можлива лише за наявності встановлення вини.

В Україні, навпаки, заборгованість з податку, пеня та штрафні санкції включені в єдине поняття податкового боргу (п.14.1.175 ст.14 Податкового кодексу), а відповідно і стягуються в єдиному порядку, визначеному в цьому кодексі. Тобто, застосування в Україні вказаної конструкції – примусове виконання обов'язку (стягнення податку) без врахування вини та застосування фінансових санкцій (пені та штрафу) за наявності вини, неможливе.

На сьогодні в юриспруденції виділяють дві основні теорії змісту вини: традиційна – теорія психологічного розуміння вини та її альтернатива – нормативна теорія вини. Сутність психологічної теорії полягає в з'ясуванні психічного ставлення суб'єкта до вчиненого нею суспільно шкідливого діяння і суспільно шкідливих наслідків. Однак такий підхід можна застосувати лише щодо фізичної особи, бо тільки вона наділена психікою, розумом і волею. Суб'єктом податкового правопорушення, крім фізичних осіб, є й юридичні особи, які не наділені такими ознаками. Через це в правовій науці немає єдності в визначенні поняття вини юридичної особи. У зв'язку з цим деякими науковцями була запропонована альтернатива психологічному розумінню вини –

нормативна теорія вини [5, 93-94]. Зміст цієї теорії полягає в тому, що вина розуміється не як акт свідомості, а як характеристика діяльності порушника в конкретних умовах її здійснення [6, 65]. Нормативна теорія вини відома податковому законодавству США та Великобританії. Так, у США платник податків звільняється від відповідальності, якщо надасть докази, що він проявив звичайну турботу і передбачливість у справах (тобто такий ступінь турботи і передбачливості, який проявила б розумна, обережна людина), але все ж таки порушив закон внаслідок обставин, які він не міг контролювати [7, 55]. У Великобританії платник податків зобов'язаний представити розумну причину своєї зневаги правовими обов'язками, інакше буде констатована така зневага, яка визначається як «невчинення того, щоб зробила б на його місці розумна людина».

У Цивільному кодексі Україна вина також визначається за допомогою нормативного підходу. Так, згідно з частиною 2 статті 614 Цивільного кодексу, особа вважається невинуватою, якщо вона не доведе, що вжила всіх залежних від неї заходів щодо належного виконання зобов'язання.

Позитивним у нормативній теорії є те, що визначення вини є придатним для застосування щодо всіх суб'єктів податкового правопорушення (як фізичних, так і юридичних осіб).

Притягнення особи до юридичної відповідальності без врахування вини прямо зумовлюється пріоритетом об'єктивного аспекту діяльності правопорушника над суб'єктивним аспектом або ігнорування останнього. Тобто основний недолік її полягає в тому, що вольовий аспект вини залишений поза увагою, відповідно вина та її форми фактично ототожнюються з протиправністю, а саме лише з однією з форм протиправного діяння – бездіяльністю (невчинення, неприйняття...). Вина є категорією соціальною. Ця властивість знаходить свій прояв у негативному або зневажливому ставленні особи, яка вчиняє суспільно шкідливе діяння, до тих інтересів, цінностей (суспільних відносин), що охороняється законом. У цивільному законодавстві застосування нормативної теорії можна пояснити тим, що метою цивільно-правової відповідальності є не прагнення осуду порушника зобов'язання, а передусім компенсація завданої шкоди потерпілому, у зв'язку з чим психічні зв'язки можуть не братися до уваги. Інша справа – вина в публічно-правових сферах. Відповідальність, яка має публічний характер, завжди має каральний вплив на особу правопорушника. А тому недотримання психологічного підходу при встановленні вини стане на заваді досягненню цілей юридичної відповідальності та вступить у протиріччя з її принципами й функціями [8, 115].

Вина фізичних осіб, як правило, не викликає гострих дискусій. При цьому доречно висловлюється професор А.Й. Іванський щодо відсутності в законодавстві методик доказування вини фізичних осіб. У своїй монографії А.Й. Іванський зокрема зазначає: «Належних доказів, які б беззаперечно свідчили про справжні психічні процеси, що відбувалися у свідомості правопорушника – не існує. Не володіючи необхідною методикою доказування психічних процесів, які відбулись у свідомості правопорушника, суб'єкти юрисдикційних повноважень на власний розсуд визначають, що саме, які психічні процеси відбулись, у розумінні суб'єкта правозастосування, у свідомості правопорушника. ...При такому стані справ, навряд чи доцільно казати про належним чином обґрунтовану та працездатну концепцію вини». Як результат вина з категорії предмета доказування перейшла в категорію юридичної презумпції, що породило досить негативне явище: формально проголошуючи презумпцію невинності, вітчизняний законодавець фактично сконструював механізм презумпції винності [9, 220].

Вина юридичної особи її форм та порядку встановлення є предметом наукових дискусій протягом тривалого часу. Одні автори вважають, що вина організації є проявом вини конкретних членів її колективу, посадових осіб [10, 48], [11, 50], інші

вважають, що вина є колективний, загально психічний стан [12, 93-94], треті переконані, що вину організації не слід ототожнювати з виною фізичних осіб (хоча між ними є прямий зв'язок)[13, 78]. Не вдаючись до поглибленого аналізу всіх запропонованих думок, визначимо лише ту, яка, на наш погляд, є на сьогодні найбільш науковообгрунтованою. Можна погодитись з тими вченими, які визнають відносно самостійний характер вини організації по відношенню до волі й дій учасників колективу. Вина юридичної особи визначається не всім колективом, а за переважаючою волею, під якою, перш за все, слід розуміти волю адміністрації (керівництва) організації, а саме її уповноважених [14, 107], а також інших осіб, які мають право представляти організацію від її імені. У кінцевому рахунку від волі зазначених осіб залежить, буде вчинено правопорушення юридичною особою чи ні.

Цікавою є думка О.Дмитрієвої, яка зазначає, що за такого підходу до розуміння вини юридичної особи по суті відбувається підміна об'єкта дослідження: замість дослідження вини самої організації досліджувалася вина фізичних осіб, які її складають. Тому психологічна концепція вини залишила відкритим питання про сутність і зміст вини організації [15, 73].

У зв'язку з цим ряд науковців, ґрунтуючись на матеріалах практики господарських судів, запропонували дуалістичний підхід до розуміння вини. При такому підході вина фізичних осіб, як правило, традиційно розглядається з позицій «психологічної» концепції, тоді як під виною організації слід розуміти недокладання організацією зусиль, що допускаються і вимагаються законодавством, для належного виконання зобов'язання, невикористання наданих ним прав і можливостей для усунення причин порушень [9, 213].

Так, доцент І.С. Іванов у своїй монографії, займаючи дуалістичний підхід до визначення вини, зазначає, що об'єктивно-правове визначення вини юридичної особи відповідає вимозі справедливості. Це забезпечуються зокрема тим, що судові органи зобов'язані згідно з законом у кожному конкретному випадку визначити перелік усіх можливих заходів, які необхідно було б вчинити правопорушнику для належного виконання обов'язку, а також встановити, чи всі заходи були вчинені. Якщо будь-який захід не був вчинений, то правопорушник повинен бути визнаний винним і притягнений до відповідальності. Закон повинен закріпити критерії для визначення переліку заходів, які повинні вчинятися правопорушником. В якості таких критеріїв закон називає характер зобов'язання і умови обороту, які можуть бути встановлені в процесі вирішення конкретної справи [16, 133]. Саме така судова практика складається в арбітражних судах Російської Федерації [налогові спори]. Наприклад, з метою боротьби з фіктивним підприємництвом листом Міністерства фінансів РФ від 10.04.2009р. №03-02-07/1-177, проявом розумної обачливості і обережності платника податків при виборі контрагентів визначено:

- запит у контрагента копії свідоцтва про постановку на облік у податковому органі;
- перевірка факту занесення відомостей про контрагента в ЄДРПОУ;
- запит у контрагента довіреностей про повноваження особи, яка підписує документи по угоді;
- використання офіційних джерел інформації, які характеризують діяльність контрагента [17, 56].

Федеральний арбітражний суд РФ у справі №А65-28694/2006 від 24.01.2008р. визначив, що проведення реєстрації свідчить про реальність і правоздатність будь-якого учасника цивільного обороту. А реєстрація за піддробленим паспортом не може бути

проконтрольована платником податків, адже в нього немає законного права на перевірку цієї обставини.

На наш погляд, надання суду (або іншому державному органу) права визначатись з переліком вказаних заходів призведе до порушення принципу визначеності податкового законодавства. У зв'язку з цим саме закон повинен чітко визначати критерії належної і достатньої поведінки учасників податкових відносин. На жаль, Податковий кодекс не визначає принцип визначеності як одну з основних засад податкового законодавства України. Навпаки, законодавчий принцип доступності (дохідливості) податкового законодавства був скасований Податковим кодексом, а запроваджений принцип невідворотності настання визначеної законом відповідальності в разі порушення податкового законодавства.

Крім цього, надання таких повноважень суду чи органам виконавчої влади буде порушувати вимоги частини 1 статті 19 Конституції України, згідно з якою: «Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством». «Виключно законами України встановлюється система оподаткування» (стаття 92 Конституції України).

На наш погляд, цілком виправданою є пропозиція професора А.Й. Іванського, який, вказуючи на діалектичну суть інституту вини, вказав на необхідність вироблення компромісної концепції, яка поєднала б основні положення психологічної та нормативної концепцій. Саме такий підхід дозволить виробити комплексне уявлення про вину та забезпечити подальший науковий розвиток інституту вини.

Як справедливо відзначив Г.В. Назаренко: «Проблема вини виходить за рамки права взагалі. Принцип винної відповідальності є не лише правовим, але й етичним. Це означає, що категорія вини насичена певним філософсько-етичним змістом. Проблема вини є проблемою етично-правової оцінки антигромадської поведінки».

На підставі вищезазначеного можна дійти наступних висновків:

По-перше, слід припинити практику застосування заходів фінансово-правової відповідальності у випадку безвинного здійснення податкового правопорушення. Це можна досягнути шляхом внесення відповідних змін до статті 109 Податкового кодексу України, включивши у визначення податкового правопорушення ознаку вини. Дані зміни дозволять звільнити особу від відповідальності у випадку порушення норм податкового законодавства без його вини.

По-друге, запровадження презумпції невинуватості в податкове право є логічним продовженням законодавчих принципів офіційності (покладання обов'язку доведення правомірності прийнятого рішення, дії чи бездіяльності на податковий орган (частини 2 статті 71 Кодексу адміністративного судочинства, п.56.4, п.56.5 статті 56 Податкового кодексу України) та презумпції правомірності рішень платника в разі неоднозначного трактування його прав та обов'язків (п.4.1.4. статті 4 Податкового кодексу України), принципу мовчазної згоди (абз.2 п.92.1 статті 92 Податкового кодексу України). Крім цього, запровадження в податкове право презумпції невинуватості буде сприяти утвердженню людиноцентристської концепції в податковому праві, згідно з якою утвердження і забезпечення прав особи є головним обов'язком держави.

По-третє, необхідно розглянути можливість документального розділення визначення розміру несплачених податкових зобов'язань та фінансових санкцій. Це дозволить застосувати різні юрисдикційні процедури щодо правовідновлювального заходу (стягнення (добровільна сплата) зобов'язань з податків та зборів) та фінансових санкцій (штрафу, пені). Тобто з'явиться можливість сплатити (стягнути) несплачений без вини особи податок та звільнити особу від відповідальності (або в окремій процедурі встановлювати наявність чи відсутність підстав для такого звільнення).

По-четверте, потрібно посилити наукову та законотворчу роботу щодо розроблення методик доведення вини особи у вчиненні податкового правопорушення.

По-п'яте, пріоритетним має стати запровадження нових та систематизація існуючих обставин, що виключають вину особи у вчиненні податкового правопорушення, та законодавче закріплення обставин, що впливають на розмір фінансової санкції (обставини, що обтяжують чи пом'якшують відповідальність). Запровадження таких норм створить для платника податків додаткові стимули до правомірної поведінки і забезпечить індивідуальний характер застосування заходів фінансово-правової відповідальності.

По-шосте, запровадження критеріїв розумної обачливості і обережності (об'єктивно-правової вини) юридичних осіб буде правовою (конституційною), якщо обов'язок вчинення необхідних дій буде прямо передбачено законом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Офіційний текст: Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина : [навч. посібник] / [Авт.-укладач М.І. Хавронюк]. – [2-е вид. переробл. і допов.]. – К. : Парламентське вид-во : 1999. – 544 с.
2. Лейст О.Э. Дискуссия об ответственности: проблемы и перспективы / О.Э. Лейст // Вестник Московского университета. – Сер.11. Право. – 1981. – №2. – С. 45–53.
3. Щёкин Д.М. Юридические презумпции в налоговом праве : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.14 / Щёкин Д.М. – М., 2001. – 200 с.
4. Матвеев Г.К. Основания гражданско-правовой ответственности / Г.К. Матвеев. – М., 1970. – 230 с.
5. Овчарова Е.В. Административная ответственность юридических лиц в Российской Федерации: дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.14 / Овчарова Е.В. – М., 2001. – 214 с.
6. Пугинский Б.И. Применение принципа вины при регулировании хозяйственной деятельности / Б.И. Пугинский // Советское государство и право. – 1979. – № 10. – С. 63-70.
7. Белоусов А.В. Процедуры разрешения налоговых споров по законодательству США / А.В. Белоусов. – [под ред. д.ю.н., проф. А.Н. Козырина]. – М.: ИД «Юриспруденция», 2008. – 120 с.
8. Будько З.М. Фінансово-правова відповідальність за вчинення податкових правопорушень : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Будько З.М. – Запоріжжя, 2005. – 253 с.
9. Іванський А.Й. Фінансово-правова відповідальність: теоретичний аналіз: монографія / А.Й. Іванський. – О. : Юридична література, 2008. – 504 с.
10. Репецкий В.Н. К вопросу об ответственности по советскому финансовому праву / В.Н. Репецкий // Вопросы совершенствования правового регулирования. – Львов, 1982. – С. 47–54.
11. Матвеев Г.К. Психологический аспект вины советских юридических лиц// Советское государство и право. – 1978. – №8. – С. 43–51.
12. Петров М.П. Административная ответственность организаций (юридических лиц) : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Петров М.П. – Саратов, 1998. – 171 с.

13. Лукьянец Д.М. Підстави адміністративної відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Лукьянец Д.М. – К., 2000. – 198 с.
14. Зима О.Т. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Зима О.Т. – Харків, 2001. – 164 с.
15. Дмитренко Е.С. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України : [монографія] / Е.С. Дмитренко. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 592 с.
16. Иванов И.С. Институт вины в налоговом праве: теория и практика / И.С. Иванов. – М. : Проспект, 2009. – 160 с.
17. Сасов К.А. Кризис российского налогового правосудия. Налоговые споры: опыт России и других стран / К.А. Сасов // Материалы III Международ. науч.-практ. конф. (13-14 ноября 2009 г.). – [сост. М.В. Завязочникова; под ред. С.Г. Пепеляева]. – М. : Статут, 2010. – 316 с.

УДК 351.741:004

АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В СТРУКТУРІ РЕЄСТРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ: СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК, СУЧАСНІСТЬ

Танкушина Т.Ю., ад'юнкт

*Запорізький юридичний інститут
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Стаття присвячена історико-правовому аспекту розвитку інформаційних систем в реєстраційній діяльності органів внутрішніх справ.

Ключові слова: автоматизовані інформаційні системи, автоматизовані банки даних, обліки, система інформаційного забезпечення.

Tankushina T.Y. АВТОМАТИЗИРОВАННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ В СТРУКТУРЕ РЕГИСТРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИЛИЦИИ: СТАНОВЛЕНИЕ, РАЗВИТИЕ, СОВРЕМЕННОСТЬ / Запорожский юридический институт Днепропетровского государственного университета внутренних дел, Украина

Статья посвящается историко-правовому аспекту развития информационных систем в регистрационной деятельности органов внутренних дел.

Ключевые слова: автоматизированные информационные системы, автоматизированные банки данных, учеты, системы информационного обеспечения.

The article is devoted to historical and legal aspects information systems in the registration of bodies of internal affairs.

Key words: automated information systems, computerized data banks, accounting, information management system.

Сучасний період розвитку суспільства характеризується переходом від індустріального до інформаційного суспільства. Впровадження інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних технологій створило нові, унікальні можливості для активного та